

4.3 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Deze paragraaf geeft aan welke mogelijkheden (weerstandscapaciteit) onze gemeente heeft om risico's en niet begrote kosten op te vangen. De onzekerheid over de effecten van het nieuwe kabinetsbeleid, over grondexploitaties en over de financiële positie van verbonden partijen vragen om een relatief grote weerstandscapaciteit.

Voor het jaar 2018 is de weerstandscapaciteit goed te bepalen. Voor de jaren daarna gaat het om meer indicatieve bedragen, bepaald door onze huidige kennis en inschattingen van de ontwikkelingen en uitgaande van volledige keuzevrijheid van de raad.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit wordt berekend voor structurele en eenmalige bedragen. In de onderstaande tabel wordt de verwachte ontwikkeling van onze weerstandscapaciteit getoond voor de komende jaren.

Weerstandscapaciteit				
	Bedragen x € 1 000			
	2018	2019	2020	2021
Weerstandscapaciteit in het vermogen				
Buffer in algemene reserve	2.500	2.500	2.500	2.500
Weerstandsvermogen	22.800	22.800	22.800	22.800
Eenmalige vrije begrotingsruimte	3.531	2.136	972	404
Nieuw beleid 2018 – 2021	0	1.395	1.164	568
Subtotaal	28.831	28.831	27.436	26.272

Weerstandscapaciteit in de exploitatie				
Onbenutte belastingcapaciteit OZB	pm	pm	pm	pm
Onvoorzien	50	50	50	50
Structurele begrotingsruimte	1.981	1.639	2.234	2.191
Nieuw beleid 2018 – 2021	0	959	1.096	1.518
Subtotaal	2.031	2.648	3.380	3.759

Totaal generaal	30.862	31.479	30.816	30.031
------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Bij de berekening van de weerstandscapaciteit is het uitgangspunt dat de gemeenteraad alle reserveringen voor nieuw beleid na de eerste jaarschijf kan heroverwegen en schrappen. Voor sommige reserveringen kan daar een kanttekening bij worden geplaatst wanneer er sprake is van lopende projecten waarvoor al verplichtingen met andere partijen zijn aangegaan. Het gepresenteerde bedrag moet dan ook als maximumindicatie worden gezien.

Materiële risico's

Voor een overzicht van de belangrijkste risico's, onzekerheden en niet-gekwantificeerde ontwikkelingen verwijzen we naar hoofdstuk 2.4. De risico's worden bij iedere jaarrekening, perspectiefnota of beleidsplan opnieuw beoordeeld. De projecten, grondexploitaties en reserveringen worden jaarlijks herijkt. Uiteraard streven wij er altijd naar om de risico's zoveel mogelijk pro-actief te voorkomen of, als dit niet mogelijk is, te beperken.

Vergelijking weerstandscapaciteit en risico's

De weerstandcapaciteit bedraagt in totaal rond de € 30 miljoen. In het beleidsplan 2017-2020 was een weerstandscapaciteit van € 50 miljoen opgenomen. De daling met € 20 miljoen wordt vooral veroorzaakt door de ophoging van de afschrijvingsgrens op investeringen met maatschappelijk nut. Deze is in de financiële verordening vastgesteld op € 1 miljoen. Hierdoor kunnen investeringen met maatschappelijk nut tot een bedrag van 1 miljoen eenmalig worden gedekt. In het vorige beleidsplan werd er nog vanuit gegaan dat alle investeringen met maatschappelijk nut boven de € 10.000 afgeschreven moesten worden.

Het structurele weerstandsvermogen bedraagt € 3,7 miljoen en is daarmee iets hoger ten opzichte van het Beleidsplan 2017-2020. De taakstelling voor het Sociaal Domein van € 2,3 miljoen moet de komende jaren nog wel gerealiseerd worden.

Financiële kengetallen

Met ingang van de begroting voor 2016 schrijft BBV voor dat er moet worden gerapporteerd over een aantal verplichte financiële kengetallen.

Financiële kengetallen	Realisatie 2016	Prognose 2017	Prognose 2018
Netto schuldquote	65%	59%	68%
Netto schuldquote, gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	49%	52%	63%
Solvabiliteitsratio	31%	35%	24%
Bouwgrondexploitaties	8%	9%	8%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%
Woonlasten tov. landelijk gemiddelde	105%	103%	103%

De toegenomen aandacht voor de schuldpositie en de terugloop van onze solvabiliteit heeft twee kanten. Enerzijds is het een goede zaak dat er in begrotingen meer inzicht wordt gegeven aan de ontwikkeling van de schuldpositie en aan de dekking van (toekomstige) rente- en aflossingsverplichtingen. Anderzijds moet ervoor worden gewaakt dat sturing op de schuldpositie en als afgeleide daarvan het EMU-saldo voor gemeenten belangrijker wordt dan de sturing op baten en lasten. Het is op dit laatste niveau dat gemeenteraden budgetten autoriseren.

De netto schuldquote, de korte en langlopende schulden in verhouding tot de structurele baten in de begroting, is toegenomen. Bij de realisatie van de voorgenomen investeringen neemt de financieringsbehoefte toe. De solvabiliteit, de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen, neemt af. Voor 2018 is voor circa € 25 miljoen aan eenmalige investeringen opgenomen, hiermee daalt ook het eigen vermogen (reserves). De landelijke trend in de ontwikkeling van de woonlasten voor 2018 is nog niet bekend. Uitgaande van een gelijke trendmatige landelijke ontwikkeling van 1,32% (is de gemeentelijke ontwikkeling), blijft de verhouding gelijk.

Onze schuldpositie is en blijft in verhouding tot andere gemeenten gezond. Wanneer we blijven inzetten op een structureel sluitende (meerjaren)begroting zal dat ook zo blijven. Het realiseren van maatschappelijk gewenste doelen staat voorop, die gaan boven een paar procent meer of minder van een financiële ratio.